

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok --- 4 koruny --- hal.
Na pol roka --- 2 " --- "
Na štvrt roka --- 1 " --- "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Ohnivé boje!

Ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry po dlhých pojednávaniach vrátil sa zdravý domov a v snemovom zasadnutí 15. februára opovedal vojnu všetkým stránkam opozície, jestli ochotne neprijmu jeho chýrnu predlohu o zbrannej moci. Voľaako zle vypadly tie jeho pojednávania vo Viedni, keď prišiel ztadiaľ natolko rozpalený. Sú teda výhlady na ohnivé boje. Tie aj začaly sa už v snemovom zasadnutí 19. februára.

Vo Viedni žiadajú neuprositeľne o 59 tisíc viacej vojakov a početné milliony, potrebné k ozbrojeniu a udržiavaniu rozmnoženého vojska. Za tieto hrozné obete žiadnu náhradu nechcú dať vo Viedni.

Ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry vo Viedni nič nevykonal. Prišiel s prázdnu rukou. Môže o sebe povedať: fraštak išiel, fraštak prišiel. Darmo pojednával s vodcami opozície.

Pri pojednávaniach, ktoré ministerpredseda viedol s opozíciou, najrozhodnejšiu odpoveď dala kresťanská ľudová strana, keď vypovedala že neočakáva žiadne výhody a žiada len to, aby predloha o vojenskej reforme znatá bola z denného poriadku, bo na krky ľudu nechce uvaliť také hrozné farchy, ktoré ľud znášat nevládze.

Justh do bojov o predlohe zbrannej moci pomiešal i volebnú reformu s rovným, všeobecným a tajným hlasovacím právom.

Gróf Albert Apponyi v mene Kossuthovej strany vyslovil sa v tom smysle, že táto strana bez ohľadu na výhody akéhokoľvek druhu žiada

keď nie viac len to, aby udržaný bol aspoň terajší právny stav krajiny.

Tieto mienky opozície ministerpredseda predniesol vo Viedni. Tam ale dostal už tú odpoveď, že na predlohe o zbrannej moci nepovolía žiadnej podstatnej zmeny. Ani jedného vojaka a ani jedon halier nepopustia z toho čo žiadajú. Rozumkujú pri tom nasledovne: **Keď si krajina takú väčšinu vyvolila, nech si teraz zjvie, čo jej táto väčšina navarí. Jestli ale opozícia prekazí prevedenie tejto reformy, rozprášieme snem, vypíšeme nové volby a s pomocou voličov zlomíme tých, ktorí proti tarchám chcejú brániť krajinu.** S týmto osvedčením ministerpredseda neprekvapil nikoho z opozície. Po tých zkúsenosťach, aké vážnejší politikovia Uhorska mali s Hédervárym, od neho nemohli iné očakávať. Väčšina liberálnej pracovnej strany každé slovo jej vodcu sprevádzala hlučnými potleskami. Liberáli už vidia, ako zas moria statočných voličov, ktorí s nimi nedržia. Hédervárymu je ľahko vyhrázať sa s rozprášením snemu. Veď v jeho volebnej kasse má peňazi ako smetí, Posledné časy vymenovať dal tolko barónov, veľmožov a zemanov, že je to až hrúza. Nuž a títo veru dľa liberálneho receptu obohatí museli volebnú kassu. Len že prítomne náš ľud už precitnul a po mnohých stranách liberálni korteši sotva môžu voličov kupovať ako telce a baranov. Na toto zdá sa nemysliť Héderváry, Ľud už raz vyprášil liberálov zo snemovne pod mladým Tiszom. Môže sa, to stať i po druhýkrát. Preto už aj z tejto príležitosti upozorňujeme všetkých kresťanských voličov, nech sa postavia na nohy a keď nastane ohnivý

boj, aký ohlasuje Héderváry, nech ukázu vzdelanému svetu, že v Uhorsku sú ešte samostatní seba povedomí občania, ktorí sa nenalákajú hrozieb platených liberálnych bašov, úradníkov a opojených kortešov, lež mužsky a odhodlane hlasovať budú dľa svojho kresťanského presvedčenia, aby liberáli a ich spojenci, slobodní murári a voľnomyseľníci na večné veky zmizly z politického dejišťa Uhorska.

Gróf Khuen-Héderváry v jeho reči vyslovil sa aj o volebnej reforme. On vraj tiež chce mať volebné právo na demokratickom, totiž širšom základe. Poľahnú zákonnú predlohu aj že krajinskému snemu predostre ešte v tomto roku — *keď bude možno*. Je to ozaj veľmi obozretné osvedčenie, bo pod tým «keď bude možno» dá sa všeličo rozumieť. Gróf Khuen Héderváry v krajinskom sneme ešte aj to povedal, že žiada, aby pri voľbách zotrené boly furmanky a zaopatrenie voličov, aby takto možno bolo prevádzať čisté voľby. Skutočne je už svrchovaný čas, aby v tejto krajine konečne vyneseny bol taký zákon, dľa ktorého nikto by nemusel platiť voličov za to, že užívajú svoje právo, ku čomu itak sú povinní.

Nuž s tým čo gróf Khuen-Héderváry v krajinskom sneme povedal o volebnom práve nikto nemôže byť spokojný. Otázočnú predlohu predostre vraj snemu ešte v tomto roku, lež len vtedy, keď to možno bude. Je to zas taký mädivý motúzok, akých na dostač majú na sklade liberáli. Na tento lep ale nesadne už ani jeden rozvažitý kresťanský volič. Keď teda počas volieb liberáli sľubovať budú volebnú reformu, nech ich vysmeje každý rozumný volič. Liberáli neni sú vstave zholanič previesť za ľud a ku jeho blahu.

Keď teda nastane ten ohnivý boj, akým vyhrážal sa gróf Khuen-Héderváry, kresťanská ľudová strana v prvom rade zná svoju povinnosť. *Za blaho ľudu, za kresťanské zásady i proti veľmociam pekelným neni zmužilejších bojovníkov, ako sú vyslancovia kresťanskej ľudovej strany.*

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmieanky pre každého.

O prievidskej voľbe.

Brestyenzkyho víťazstvo. — Sekatúry malých bašov.

Ludácky prievidský mandát, ktorý pri posledných krajinských voľbách, dľa zlopovestného receptu nitrianskeho, sdrapili liberáli, pri voľbe 14. februára prevedenej, znovu dostal do rúk predošlý oprávnený majiteľ jeho: Koloman Brestyenzky.

Ku tejto voľbe prišli z hlavného mesta krajinskí vyslancovia Georg *Szmrecsányi*, Karol *Huszár* a pravotár právobrannej kancelárie Katolíckej ľudovej Jednoty dr. Mikuláš *Kutka*. Konštantin *Justh* policajný kapitán z Érsekujváru ako predseda volebne pokračovanie otvoril ráno o 8 hodine. Medzitým zo všetkých strán okresu, pri hudbe, lež v najväčšom poriadku hrnuli sa voličia a z oduševnených radov ich ozývaly sa jednostajne hlučné výkriky: «Nech žije Koloman Brestyenzky!»

Rýnok obstáli a zatvorili žandári na rozkaz volebného predsedu, ačpráve tam ani duše nebolo z protívnej stránky. Volebný predseda aj len na zakročenie výššpomenutých krajinských vyslancov dovolil, že voličia cez rýnok slobodne mohli íst pred volebnú miestnosť na mestkom dome určenú.

O pol deviatej hodine konštatoval predseda, že druhý kandidát neni odporúčaný ako Koloman Brestyenzky, *preto kandidáta kresťanskej ľudovej strany Kolomana Brestyenzkyho vyhlásil za vyvoleného vyslanca krajinského.*

Po sostavení krátkej zápisnice o prevedení voľby Konštantin *Justh* ani k tomu nebol náklonný — čo vlastne úplne označuje nitrianské pomery — aby vyvolenému ablegátovi so zvyčajným krátkym pozdravením odovzdal mandát. Tak sa potom stalo, že v sprievode pozdravujúcej reči, krajinský vyslanec Georg *Szmrecsányi* odovzdal mandát Kolomanovi *Brestyenzkymu*, ktorý za jeho vyvolenie hlboko dojatý vyslovil vďaky prítomným okresným vodcom ľudovej strany.

Početní voličia medzitým v prikladnom poriadku a trpezlivo čakali na výsledok, ktorý i pred nimi vyhlásil chceli vodcovia ľudovej strany, volebný predseda ale nebol náklonný to dovo-

lit, ba nechcel dovoliť ani to, aby vyvolený ablegát poďakoval sa svojim voličom, ktorí pri poslednej voľbe tak náramne mnoho trpeli a včul len preto sem prišli, aby sa tešili svojmu víťazstvu.

Georg *Szmrecsányi* a dr. Mikuláš Kutka oznámili to síce hneď volebnému predsedovi Konštantinovi Justhovi, ten ale ani miestnemu farárovi, čestnému kanonikovi *Moserovi* nedal dovolenia, aby oznámil výsledok voľby ľudu a pozdravil vyvoleného ablegáta. Urobil to s tým odôvodnením, že on nezná farára kanonik Mosera. To síce pre farára kanonika Mosera neni žiadne nešťastie, že ho nezná novozámsky policajný kapitán Justh, je to ale predsa čudná vec a označuje zas len pomery nitrianskej stolice, že ten chýrny volebný predseda len po dlhom kapacitovaní konečne dovolil, aby farár kanonik Moser výsledok voľby oznámil ľudu a pozdravil vyvoleného ablegáta, celá reč jeho ale. dľa prísneho nariadenia volebného predsedu, nesmela dlžej trvať, ako presne **dve minuty**.

Keby to nebola veľmi smutná vec, bolo by to do smiechu. Cez tie dve minuty aj vyvolený ablegát musel sa poďakovať svojim voličom, ktorí jeho niekoľko slov prijali s hrmovitými výkrikami radosti a pri hudbe, v najväčšom poriadku vrátili sa do svojich táborov. Policajný kapitán Justh pokračoval ale ešte ďalej v jeho liberálnych sekaturach. Na rynku stojacich niekoľko sto voličov rozprášiť dal žandárom, prehrešil sa proti ich osobnej slobode. Zabudol, že po prevedenej voľbe, nemá viac práva pokračovať ako volebný predseda a že je to nezákonnosť, čo svevolne prevádza. Policajný kapitán ale v jeho liberálnych sekaturach a nezákonnosťach ešte tak ďaleko išiel, že ani to nechcel dovoliť, aby voličia skrovne najedli sa v jednej krčme na rynku. Liberálne sekatury a nezákonnosti novozámskeho policajného kapitána hrozne rozhorčily a pobúrily voličov. Krajský vyslanec Georg *Szmrecsányi* a Mikuláš Kutka mali mnoho práce, kým ich utišili.

Takto bola prevedená jednohlasná voľba v Prievidzi.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krešťana!»**

Dobrý príklad.

Nagymogyoród je rusínska obec v stolici beregskej na území kazárov. Pred troma rokami obec táto nachodila sa v pazúroch divých kazárov. Ľud bol biedny a väzil v pijanstve. Neznal nič šlachetného, iba pil a pil otravu, ktorú kazári sami robili k vykoreneniu obyvateľstva obce Nagymogyoród. Vrchnosť veru nedbala o ľud. Nechala ho za korisť kazárom, ktorí umne použili zaostalosť a náruživosť toho opusteného a zotročeného ľudu. Kazár, ktorý pred pár rokmi s batohom vkradol sa medzi Rusniakov, zbohatnul; Rusniak ale utratil svoju roličku a chalupu, ačpráve on mozolil, on sa zdieral v ťažkej práci: zárobok jeho však preslopal, lebo iba v opojenom stave zabudol na nesmiernu biedu.

Čo sa ale stalo v Nagymogyoróde? Pred troma rokmi prišiel do tej obce nový duchovný a videl nesmierny úpad jeho veriacich. Kostol bol zanedbaný až na spadnutie. Fara podobná opustenej maštali. Škola ako chliev. Ľud špinavý, zanedbaný, zcela ponorený v duševnej porobe.

Hej, zaboľelo srdce toho kňaza, keď uzrel túto biedu! Čo robiť? Ako začať? Myšlienok plno, lež ako ich previesť? Vedel ten kňaz, prečo je ľud taký zaostalý, lenže ako napraviť toľké chyby? Prevyšuje to ľudskú silu. Ako že obrátiť k dobrému taký ľud, ktorý hľvie v otroctve kazárov a ktorý nezná čo je ľudská podstata, čo čnosť a šlachetnosť?

Všetko jedno! Oprubujem, riekol kňaz a dal sa do práce. Išiel medzi ľud a poučal ho. Z kazateľnice však kázal slovo božie, tak, že od toho prebúdzať sa cit veriacich. Horlivý kňaz ten priviedol ich k pamäti a dal im povedomia.

— Ľudia sme a nie hoväda! — Na tieto slova precitnul ľud a šiel za svojim duchovným ako stádo za pastierom.

— Mlúv pane, čo žiadaš od nás a my posluchneme — riekli Rusíni.

— Nič iného nežiadam od vás iba to, aby ste za tri roky nepili pálenku — odpovedal kňaz.

— Prisaháme! — volali na to oduševnení Rusíni.

Prísaha odznela v ošarpanom chráme. A obyvatelia Nagymogyoródu zadržali tú prisahu. Ani jeden nepil pálenku za tri roky. Prestal smäd, zanikla duševná poroba. Tí chudiaci oslobodili sa zpod ťažkej kliatby, ktorú kazári vypovedali nad nimi, že piť musia.

Lud ostal triezvym. Počal pracovať a zárobok šanovať. Viac hľadel na svoje byty a háby, ako pred tým. Matky lepšie si opatrovaly dietky a pilnejšie sa maly kolo domácnosti. Lud nagymogyoródskeho zmáhal sa pomalicky. Prácu vždy našiel, teda mal i peniaze.

Prídúc takto k pamäti, nahliadol lud, že novonarodenie svoje ďakovať môže pánu farárovi. I zavďačil sa mu za to. Dal opraviť kostol, školu a faru. Budovy tieto z ďaleka hlásajú triezlivosť, sporivosť a obetavosť toho ludu. A lud ten cíti, že je včul viac ako predtým bol. Áno, z hoväda stal sa človek, z otroka kazárovho slobodný občan a statočný kresťan.

Také divy sa staly v obci Nagymogyoród behom troch rokov. Je to dielom jedného horlivého duchovného. Stál ten zázrak iba sebazaprenie. Lud prisahal, že nebude otravu piť. A následky tej prisahy? Novonarodenie. Tri roky sú krátky čas a predsa preinačily jeden opustený a zotročený lud. Za tri roky zarobí sa veľa peňazí. Čo ale má z toho obyvateľstvo keď tie peňaze sypú sa do vačku kazárov? A či len ten zárobok? To je iba menšia ztrata. Tam sú úroky úžernícke. Veď kazári so všetkým úžeriarom. Užerou obsnújú ubohého Rusniaka, tak že sa hnúť nevie.

Nagymogyoród vyslobodil sa z pazúrov polypov kazárskych. V obci tej niet viac kazára. Medzi triezvym, pilným, šanobným a bohabojným ludom kazár nevyžije, bo on nepracuje, iba lúpeží, zbíja, kradne, otravuje, krivo prisahá. To je jeho prácou.

Hľa jeden vznešený príklad. Nagymogyoród nech naučí každého pijana, k čomu vede opilstvo a k čomu striezlivosť. Nagymogyoród dokázal, že človek nemusí piť pálenku, keď nechce a že keď nepije, má všetkého, čo potrebuje ku jeho skromnému lež poctivému životu. Stojí to iba malé sebazaprenie. Po celých Horniakoch nech ozýva sa tento sľub: «Nebudem žida peniazmi kŕmiť, zrečiem sa pálenky.»

Tak, tak, krajania moji. Nasledujte príklad obce Nagymogyoród: **nepite pálenky a peňazmi nekrmte židov.**

Záhorský.

Bráňme sa!

Osvietený pán biskup dr. Ottokar Prohászka v jednej jeho reči posúdil tých mužov, ktorí miesto toho, že by na verejnom poli za dobrobyt ludu účinkovali, zahálajú, hrajú sa v karty, v noci sa zabávajú a vo dne spia. Nezaujímajú ich nič, čo by to bol i ten najslachetnejší pohyb. Všetko čo konajú v záujme ludu, v tom sa vrcholí, že nadávajú židom.

Takto charakterizoval diplomovaných lenivcov náš ženiálny Prohászka. A či nemá pravdu? Veď on najlepšie zná tých pánov, ktorí v záujme ludu a v záujme katolíctva zhola nič nerobia. Hromžia na židov, to je všetko! Toto je tá najľahšia práca. Nestojí ona žiadneho namáhania. Tomuto rozumejú sa veľmi mnohí. Lenže čo docielime s tým, keď na židov klajeme? Zhola nič. Pre to židáci neutratia z ich vplyvu a z ich bohatstva ani len za mak. Môžeme hrešiť a kľasť na nich hoc koľko, to oni nečujú, to im neškodí. Vedia oni dobre, že kresťan bez žida neobstojí a že čím väčšmi klaje na žida, tým mu je prajnejším, nanosí mu tým viac peňazí. Veď z koho zbohatli židáci? A kto robí pánov z tých otrhaných a zavšivavených kazárov, ktorí sa do Uhorska vdierajú? Kto iný, ako kresťania. A tu vídať našu slabosť a neumnosť. Každý jeden z nás zná dobre, že kazár nepracuje ani na poli, ani v dielni, ani v bani a predsa bohatne. Za pár rokov nazdiera tisíce. A kresťan? Mozolí, bedári, hladuje, hromží na žida a pekne rúče odnáša mu svoj zárobok, prepustí mu svoj domec, svoju roľu, ba požehnáva ho ako dobrodinca, keď mu požičia na 100—500 procentov.

Toto je naša obrana proti cicavcom, ktorí na vnivoč privádzajú statisíce kresťanov. Vieme o kazárovi, že nás klame, zdiera, predsa však obchádzame kresťanského obchodníka, krčmára, pravotára, lekára, kresťanskú šparkassu a peňazmi napchávame našich nepriateľov. Márne voláme: Židáci sú bohatí! Vládnu so všetkým! Náš krik nám nespomôže. Treba sa brániť

proti neprajníkom, proti úžerníkom a príživníkom. *Nekupuj u toho, kto ťa oklame. Nenapchávajú peniazmi úžerníkov a šenkárov otravy.* Od kedy radíme kresťanom: *Svoj k svojmu! Kresťania kupujte len u kresťanov!* Kto sa našej rady drží, toho kazár neodere,

Bračekovci! Nie kľiať, lež brániť sa treba!
Záhorský.

Smrť spoločného zahraničného ministra.

Gróf Alois *Ahrenthal* Lexa spoločný zahraničný minister zomrel vo Viedni 17. februára. Zomrelý minister vyše šesť rokov spravoval zahraničnú politiku Uhorska a Rakúska. Medzi iným jeho dielom bola annexia Bosny a Hercegoviny. V poslednom čase politické účinkovanie jeho vystavené bolo ostrým nápadom. Jeho veličenstvo ale znakom dôvery, akou choval sa ku jeho politike, povýšil ho do grófskeho stavu. Priazeň jeho veličenstva požíval zomrelý až do poslednej hodiny jeho života. Pri jeho vyzdvihnutí zvlášte milostivým prípisom na smrteľnej posteli udelil mu diamanty ku radu sv. Štefana a nariadil, aby čo najvelkolepej bol pochovaný.

Zomrelý spoločný zahraničný minister narodil sa 27. septembra r. 1854. vo Velkej Skale v Česku. Do služby zahraničného ministerstva vstúpil roku 1877. Po páde Agenora Goluchovského, 24. októbra r. 1905. Aehrenthal vymenovaný bol za spoločného ministra zahraničného. Jeho manželka bola grófka Paulina Széchenyi. Bol on teda v priateľskom a rodinnom pomere s viacerými členami uhorskej aristokracie.

Nový spoločný zahraničný minister.

Na miesto zomrelého spoločného ministra zahraničného vymenovaný je gróf Leopold *Berchtold*. Nový zahraničný minister narodil sa 18. apríla roku 1863. vo Viedni. Do služby zahraničnej vstúpil roku 1893. Za Petrohradského veľvyslanca vymenovaný bol r. 1906. Petrohradské veľvyslanectvo začiatkom minulého roku opustil údajne z tej príčiny, aby rozsiahle majetky svoje osobne spravovať mohol. Majetky tie ležia na Morave a v Uhorsku, v stolici tren-

čianskej a šopronskej. Za manželku 1893. vzal si dceru nebohého grófa Aloisa Károlyiho, veľkostatkára z Tótmegyeru a zo Štupavy. Nový spoločný minister zahraničný 19. februára složil prísahu do rúk jeho veličenstva kráľa.

Nariadenie oravského vicišpána.

V Orave je vicišpánom Georg Zmeškal, oravský zeman, syn statkára oravského Zoltána Zmeškal, ktorý asi pred osemnásti rokmi z luteránskej viery navrátil sa do lóna cirkvi Kristovej a svoje dietky, Georga a Zoltána dal vychovať a vyučiť v ústave Jezuitov v Kaloči. Tento starček bol viac rokov aj krajinským zástupcom bobrovského okresu a síce s programom kresťanskej ľudovej strany.

Nariadenie Georga Zmeškala zneje nasledovne:

Uradskí sú povinní celkom prísne dozerať na krčmy. Nadovšetko treba pozor dať, či sa po termíne nič nepredáva, či sú čisté miestnosti krčmy, či sa nefalšuje víno, či má krčmár dovolené aj jedla predávať. Viazané k tejto povinnosti je aj predstavenstvo obce. Služnovci nech sa dozvedia od duchovných otcov, kedy sú v nedeľu a vo sviatok pobožnosti. V čas pobožnosti krčmy musia byť zatvorené.

A tak aspoň zväčša sa prevedie, aby krčmami neboly rušené sviatočné dni.

Ejhľa muž živej viery. Ejhľa úradník, ktorý cíti, že je i z mozolnej dane chudoby platený a preto i na chudobu musí pamätať v svojom úradovaní.

Keby každá stolica mala takého vicišpána, keby sa vrchnosť tak starala o ľud, hej, boly by to časy! Vtedy by nebolo toľko korhelov, toľko bitiek, toľko zlorečenia. Modlime sa, aby dal Boh Uhorsku čím viac takých vicišpánov, že by viera vážená, mravy ale podporované boly. Daj to Boh čím skorej! *Jožko z Doliny*

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

POLITICKE CHYRY.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

V nedeľu 18. februára o 7. hodine večer kresťanská ľudová strana vo vlastnom kruhu držala poradu, ktorej predsedal skutočný vnútorný tajný radca gróf Aladár Zichy a na ktorej súčastnili sa všetci vyslancovia a početní vonkajší členovia strany. Predmetom porady bola zákonná predloha o zbrannej moci a do podrobna prednesené bolo z tejže pojednávania vznikajúce politické rozpoloženie. V porade tejto mienku svoju vyslovili: gróf Aladár Zichy a krajinskí vyslancovia pápežský praelát Ján Molnár, Georg Szmrecsányi, Karol Huszár a Štefan Haller. Strana konečne jednohlasne vyniesla nasledujúce uzavretie:

Kresťanská ľudová strana pevne stojí na tom zásadnom stanovisku, ktoré označila v tom čase, keď táto predloha krajinskému snemu predostretá bola. Drží sa tohoto stanoviska z jednej strany preto, bo v tejto predlohe obsažené nové farchy prevyšujú možnosť toho, žeby ich krajina vstave bola znášať, z druhej strany ale preto, bo v terajšej osnove predlohy spatruje ťažké úrážky verejného práva krajinského. Ponevác ministerpredseda nerozptýlil všestranné obavy jeho rečou v snemovni povedanou, kresťanská ľudová strana opätne a s úplným dôrazom ohrozuje sa proti týmto predlohám a ďalšie pokračovanie proti nim v krajinskom sneme ponecháva náhľadu jednotlivých svojich členov.

Politické rozpoloženie.

Ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry v snemovom zasadnutí 15. februára podal zprávu o jeho pojednávaniach a výsluchoch, ktoré mal vo Viedni. S touto jeho zprávu ale neuspokojila sa žiadna stránka opozície. Vidno to z tých odpovedí, ktoré vodcovia opoziciálnych stránok rad-radom dávajú na reč ministerpredsedu. Na utvorenie mieru medzi opozicionál-

nymi stránkami neni teda žiadnych výhľadov. Toto predvidal gróf Khuen-Héderváry a predvidal aj to, že obštrukciu opozície zlomiť nemôže a preto vo Viedni vyprostredkoval si povolenie k slobodnému pokračovaniu. Zákonnú predlohu o zbrannej moci nesmie vziať z denného poriadku, bo mu to nedovolili vo Viedni. Nachodí sa teda v hrozných rozpakoch. Liberálni mungovci pracovnej strany, v povedomí ich väčšiny zas rozdráždení sú ako sršne a silou-mocou chcú prehnáť tú nešťastnú predlohu, aby tým viacej zavďačili sa vo Viedni a tým ohromnejšie farchy uvalili na ľud. V krajinskom sneme panuje teda ostrá kríza, ktorej ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry, dla viedeňských prameňov tým zamýšľa odpomocť, že rozpustí snem 10. marca. Takto vyzerá prítomne politické rozpoloženie Uhorska. A nauka z toho? Nech kresťanskí voličia zavčasu a prísne organizujú sa po všetkých obciach, aby keď pride rozhodný deň voľby, liberáli do posledného vymetení boli z krajinského snemu!

Zaďakovanie spoločného finančného ministra.

Štefan Burian spoločný finančný minister vzdal sa ministerstva. Jeho veličenstvo prijal jeho demissiu a na jeho miesto vymenoval rytiera Leva Bilinskiho, bývalého hlavného správcu rakúsko-uhorskej nacionálnej banky. Burian preto vzdal sa ministerstva, bo za hraničného spoločného ministra vymenovaný je rodený Uher gróf Berthold a to už vraj nesodpovedalo by zákonu vyrovnania, keby spoločne ministerstva zastupovali dvaja rodení Uhria.

Zo snemovne.

Krajinská snemovňa vyslancov odročená bola od 15. do 19. februára, v ktorý deň vodcovia opozície začali odpovedať na reč ministerpredsedu, ktorú povedal 15. februára. Ministerpredseda svíja sa pod týmito odpovedami. Mungovci zastávajú ho silou-mocou, lež bez výsledku. V zasadnutí 19. febr. Štefan Rakovszky zavratil čacanského vyslanca Léwayho a povedal mu, že pod koalíciou bol plateným agentom. Léway na to vyhrážal sa Rakovszkymu, že mu on ukáže, ale mu veru nič nevedel ukázať.

Krajinská snemovňa velmožov tiež 15. februára vydržovala zasadnutie, v ktorom pri po-

jednávani medzinárodných smlúv uzavretých v záležitosti kupectva s dievkami a v záujme poľtáčenia nestydatej spisby rečnili: rábsky biskup *Várady* a čanádsky biskup *Glattfelder*.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-turecká vojna. Porada tureckých ministrov 13. februára v Carihrade vydržiavaná uzavrela, velmociam poslať obežnú notu, v ktorej vyhlási, že turecká vláda vzhľadom na to, že akcia talianskej flotty na Červenom mori nabýva vždy väčších rozmerov, ďalej pre to vyhlásenie Talianska, že akciu svojej flotty rozprestre aj na európske vody Turecka, bez výminky všetkých v Turecku bývajúcich Talianov vykáže a za toto každú sodpovednosť odmieta od seba. Porta krem toho uzavrela, že vyslaním veľkých čiat do pohraničných vilajetov raz na vždy koniec urobí machináciám Talianov v Macedonii. Ako sme minule spomenuli, ruská vláda 1. februára v záujme pokoja poslala mocnosťam novšiu obežnú notu. Ponevác Turecko a Taliansko nateraz nechcú formálne pokoj uzavreť, ruská vláda navrhuje, aby vojnu vedúce stránky uzavrely prímerie. Po uzayretí prímeria talianská flotta a turecké v Tripolisi bojujúce čaty by odvolané. Taliansko za prepustenie Tripolisu a Cyrenayky zaplatilo by Turecku asi 60—80 millionov frankov odškodného. Turecko pristalo by na to, aby Taliani Tripolis okupovali, na čo Taliani mali by do činenia už len s Arabmi. Takto by hroziacim zápletkám v Europe bol koniec urobený.

Revolúcia v Číne. Mandžurska dynastia minulý týždeň uverejnila edikt, ktorým zriekla sa panovníctva. Revolucionári organizujú teraz republiku na americký spôsob. Predsedu, podpredsedu republiky a ministerpredsedu zvolí kongress. Ministerpredseda zostavi svoj kabinet a menoslov ministrov cieľom potvrdenia predostre kongressu. Republikánska vláda zabezpečí úplnú náboženskú slobodu a uvedie do

života všeobecnu vojopovinnosť, Ministerpredseda Juansikkaj vydal manifest, v ktorom si dáva fantastický titul «splnomocnený organizátor republiky» a nakladá všetkým úradom, aby plnily svoju povinnosť a udržaly poriadok. Juansikkaj dočasnému predsedovi republiky dr. Sunjatsenovi poslal telegramm, v ktorom mu oznámil, že záležitosť, za ktorú bojoval, zvíťazila a svitol deň, v ktorý absolutistická monarchia v Číne na veky zanikla. Juansikkaj v telegramme s radosťou blahoželal drovi Sunjatsenovi ku novému poriadku. Dr. Sunjatsen Juansikkajovi na to poslal tiež telegramm, oznámiac mu, že edikty o vyhlásení republiky a o zrieknutí sa dynastie trónu v známosť berie. Zároveň ale oznamuje, Juansikkajovi, že repnblika nemôže uznať «cisárom vymenovaného organizátora republiky» a že jestli sa toho práva Juansikkaj bude pridržať, to môže mať vážne následky. — Cisárske edikty mnoho republikánov neuspokojily, lebo neobsahujú uznanie dohodnutia sa s dočasnou republikánskou vládou, ba toto ani len nespomínajú.

Anglická trónna reč. Po zakončení korunovačných slávností v Indi, anglický kráľ Georg V. i s jeho manželkou vrátil sa domov a minulý týždeň novú sessiu anglického parlamentu zahájil trónnou rečou, v ktorej rozvíňuje, že Anglicko s cudzími štátmi žije stále v priateľskom pomere. Medzi Talianskom a Tureckom vedie sa vojna; anglická vláda hotová je použiť prajnú príležitosť, aby s ostatnými mocnosťami zakročila v záujme zastavenia vojny. Potom trónna reč spomína položenie v Persku, ktoré zasluhuje stálu pozornosť. Anglická vláda čím skor predostre parlamentu na perské záležitosti sa potahujúce listiny. O uznaní čínskej republiky anglická trónna reč prvá sa zmieňuje zpomedzi všetkých štátov sveta. Anglická vláda vóči udalostiam v Číne aj naďalej ostane na stanovisku neutrality, zároveň ale porobila všetky kroky na ochranu majetku i života v Číne bývajúcich anglických poddaných. Zatým trónna reč spomína korunáciu v Indii a hovorí o vnútorných reformách. O tom ale neni zmienky v trónnej reči, že Anglicko minulého leta napadnúť chcelo Nemecko a nasnuvať svetovú vojnu.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

BESEDNICA.

Mrazulka

II.

Len teraz vital vrele strýk a tetka milých hosťov svojich. Veď si toho už mali toľko porozprávať! Ticho, aby spiacie dievča nezobudili, rozprával zámožný hospodár Bandžúch celú tú príhodu v hore.

Radili sa, čo urobia s Mrazulkou. Oblek chudobný a telo vyschnuté prezradzovaly, že toto dievča, ktorému bolo asi osem rokov, nevyriastlo v blahobyte.

Jako by sa bolo také dieťa, ktorému Pán Boh dal starostlivých rodičov, v krutej zime samotné dostalo do hory?

Jaký nelútostný osud vyhnal chúďa do širokého sveta? A čo teraz očakáva ubožiatko?...

Mrazulka spala sladko, netušiac že práve v tej chvíli rozhoduje sa o budúcom jej osude.

Šťastná Mrazulka! Máš teraz tiež láskavého otca, úprimného brata, milujúcu setru. Týchto doviaľ k tebe sňah, keď si so smrťou zápasila.

Po dvojhodinovom posilňujúcom spánku zobudila sa Mrazulka. S podivením dívala sa po neznámých prítomných osobách. Je to skutočnosťou alebo len snom? Kde je nešťastná opovrhnutá Mrazulka? Iste ju len sen klame! Ale nie! Nad ňou skláňa sa starostlivá tvár, tak milá!..

Oj, jako dávno nedívala sa už do takých úprimných, láskavých očí! Či je snáď v raji pri svojej mamičke?

— Či necítiš dajaké boľasti? — pýta sa jej neznáma dobroditeľka, chytajúc ju za ruku.

— Neni to sen — šeptá radostne srdiečko Mrazulkyno. Dôverne díva sa na milú tvár a pomaly sa dvíha na posteli.

— Kde som? — šeptajú trasúce sa ústka.

— U dobrých ľudí, ktorí ťa radi majú — odpovedala domáca gazdina a podala dievčatku z fary donesený posilňujúci pokrm.

Vďačne sa usmievajúc, prijalo dievča podávané jedlo. Občerstvenou súc, odpovedala potom na otázky, z ktorých poznali osloboditelia aspoň čiastočne nešťastný jej osud.

Anička Brižkova bola dcérkou chudobných rodičov. Pred dvoma rokmi zomrel jej otec, ktorý pracoval v meste P. vo fabrike. Chudatko dosť skoro potom poznala, čo je bieda.

Milá mamička pracovala, dokiaľ jej sily stačily. Ochorela ťažko a ďalej nemohla pracovať. Popredávaly

nábytok, šaty — všetko, čo predaf mohly, len aby hladom nezomrely.

Prišla zima, so zimou ešte väčšia bieda.

Jedného rána darmo objimala a bozkávala Anička mamičku svoju.

Nezobudila ju — zomrela.

Prišli potom cudzí ľudia, vložili mamičku do rakve a odviezli. Kam?

Anička nevedela. Nikto si ju nevsímal. Opustená stála tu nešťastná bez rady a bez priateľov...

Ach, čo sa naplakala! Hladná utekala z mesta, ďaleko, ďaleko... Chcela ísť k mamičke. Kade sa má pustiť?

Ľudia nevlúdne dívali sa za ňou. Blúdila dlho. Jako dostala sa až do neznámej hory, to už nevedela. Pamätala si len to, že hladná, ustatá sadla pod strom, kde našiel ju pán Bandžúch...

Zuzanka a Janičko veľmi pozorne načúvali jednoduché odpovede milej Mrazulky. Na sviežich líkach Zuzankyných zaleskly sa slzičky. Veď jej dobré srdiečko bolo plné horúceho súcitu s chudiatkom opustenou Aničkou. Oj, jakou bola ona i s bratom šťastnou oproti nej! Vyriastly v šťastí a spokojnosti pod ochrannou rukou láskavého otca. Neznaly, čo je bieda a súženie.

Zuzanke sa zdálo, že nešťastnú Mrazulku tým viac musí milovať. Taká mlaďučká a toľko búriek preletelo už nad jej hlavou! Prisadla k nej a láskave šeptala jej slová.

Mrazulka pozerala na Zuzanku s úprimným obdivovaním; zdála sa jej byť anjelom, ktorý k nej opustenej útrpne sa skláňa. Šťastná, s úsmevom vďačnosti pozerala na milých osloboditeľov svojich, pohľadkávajúc kučeravú hlavu čulého Dunča, ktorý sa dôverne na ňu díval.

Medzitým čo láskavá tetička a dietky sa bavily, otec a strýk odobrali sa na divadelné predstavenie. (O tomto zmienime sa druhýraz!)

Bandžúch a strýk druhý deň išli do Starej Vsi k vrehnosti, aby poradu vzali o budúcnosti Aničkynej. Dozvediac sa, že Anička je sirotou, nemajúc priateľov, oznámil pán Bandžúch, že prijíma Aničku za svoju dcéru.

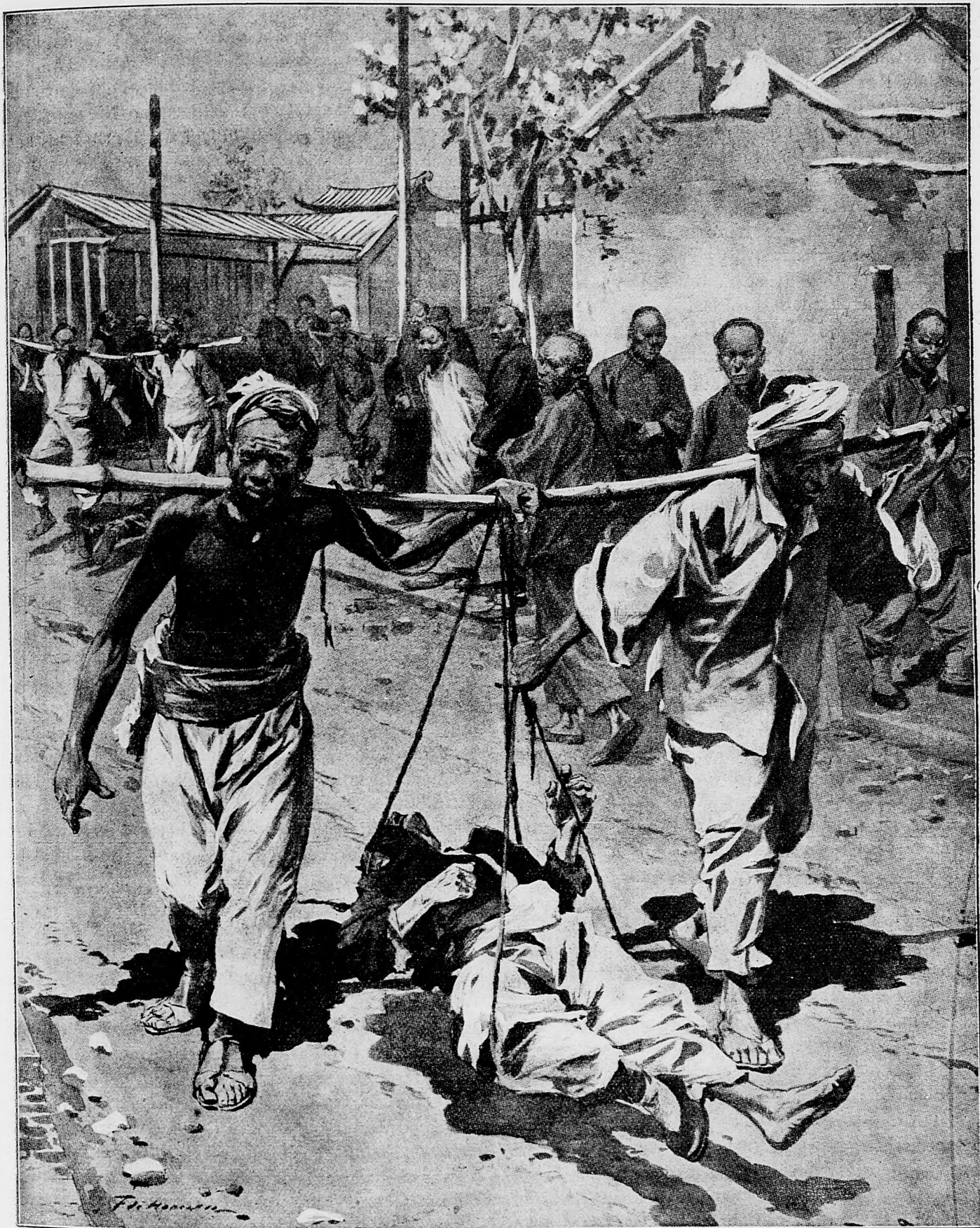
Bola to kvíla posvätná, keď otec a strýk, vrátiac sa z cesty, oznamovali svojim milým, jako rozhodli o najdenom dievčatku!

Chúďa, v tejto chvíli ale prešťastná Mrazulka, nebola vstave vysloviť, čo sa v jej silne tlúcom srdiečku ozývalo. Ale z jej uslzených očíčiek žiarila vďačnosť a láska nesmierna k tým, ktorí pohostinné náručie svoje jej otvorili...

Tisícraz krásnejšou zdála sa byť Zuzanke a Janičkovi zpiatočná cesta k domovu, Veď odchádzali so sľubom, že o týždeň prídu si pre svoju milú, teraz ešte soslábnutú a chorľavú «Mrazulku».

St. Neitus Volla

Kresťania, katolíci kupujte len u kresťanov!

Odvážanie padlých číňanov v bitke z príležitosti revolúcie vedenej.

CHYRNIK.

Svätý otec pápež Pius X. nariadil, aby na pamiatku rímskeho cisára Konštantína Veľkého v mesiaci októbri bol usporiadaný veľký sviatok pokoja. Konštan-

tin Veľký, ktorý panoval od roku 306. do r. 337., totižto pred 1600 rokami dňa 28. októbra r. 312. premochol pri Ríme Maxenciusa, ktorý sa uchádzal o trón, a ktorý po ztratej bitke utopil sa v rieke Tibere. Konštantín Veľký pred bitkou videl ohnivý križ pod

slncom s týmto nápisom: «In hoc signo vinces» («V tomto znamení zvíťazíš!») Cisár s týmto znamením sv. križa tiahol do boja a zvíťazil. Cisár odtedy križ upotreboval za znamenie svojich vojenských zástav. Cisár Konštantín Veľký bol ten, ktorý roku 313. kresťanské náboženstvo urovnoprávnil s tehdejšími náboženstvami a pozdejšie kresťanstvo ustanovil za štátnu vieru. Krátko pred svojou smrťou aj sám sa dal pokrstiť skrze Pápeža Sylvestra I.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Rudolf Novák farár mesta Pozsonyszentgyörgy vymenovaný je za dekana okresu pezinského. Jozef Révay kaplán z obce Ujvároska dostal faru Felsőzelle.

Z biskupstva nitrianskeho. Dr. Alexander Csipék opát-kanonik nitriansky 16. februára slávil 40-ročné jubileum vymenovania za doktora.

Z biskupstva spišského. Minister výučby vyslovil svoje vďaky osvietenému pánu biskupovi dr. Alexandrovi Párvmu za tých 120.000 korún, ktoré dal na cieľe r. k. učiteľskej pripravovne v Kapituli (Szepeshely). — Kaplán Martin Gallovics poslaný je z Kubachov do Sedliackej Dubovej (Orava).

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v I. tohoročnom obežníku svojom cirkevnom, z príležitosti nového roku srdečne pozdravuje duchovenstvo svojho biskupstva a povzbudzuje ho ešte ku blahozosnejšej činnosti ku sláve Božej. Osvietený pán biskup ďalej vrelými slovami spomenul smrť blahej pamiatky vodcu katolíkov Uhorska grófa Ferdinanda Zichyho a na území svojho biskupstva povoľuje zavedenie sbierky cieľom vystavenia pomníka a kostola ku zvečneniu pamiatky tohoto vyznavača katolíckej viery. Konečne vypisuje súbeh na faru Fony. — Engelbert Mázy hlavný direktor gymnaziálnych škôl okresu košického cieľom prehliadania škôl odcestoval do Máramarosa. Hadrian Szabó, profesor a kňaz praemonštratský 11. februára v spolku katolíckych tovaryšov s názornými obrazmi držal prednášku o budovách grécko a románskeho slohu. — Gustav Urbán hlavný tajomník o katolíckej tlači držal prednášku v kruhu sv. Imricha. — Socialdemokrati veľmi sa hnevajú na kresťanských socialistov a na stolára Ondreja Müllera preto, že im dal prácu. Z tej príčiny aj napadli kresťanských socialistov, policajti ale v robotnícke rúcho oblečení, obklúčili ich a mnohých z nich zatkli a pokutovali. — Potravný spolok priemyselníkov a robotníkov 11. februára vydržoval ročné shromaždenie a podal zprávu, že vzdor veľkých výdavkov v minulom roku čistého osohu docielil 2800 kor. Dr. Kolomon Vargha profesor tunajšej gazdovskej školy 18. februára v katolíckom kruhu veľmi peknú prednášku držal o tom, čo treba dorábať v Košiciach. Edmund Bánysz bývalý farár na odpočinku z Nagykövesdu, pred 40—50 rokami vynikajúci básnik, ťažko onemocnel. — Michal Strizovszky minulý týždeň prvú sv. omšu slúžil v Iglóve, za ktorej príležitosti peknú reč držal támojší opát a farár dr. Franc Rolný. —

Sátoraljaújhely. Tunajší kresťanský spolok robotnícky 18. februára usporiadal pekný zábavný večierok.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* V katolíckom kruhu Rákócziho 11. februára usporiadaný bol pekný zábavný večierok s divadelným predstavením. Na tejto zábave súčastnila sa početná intelligencia a prítomní boli aj mnohí duchovní. Podobnú zábavu vo veľkej dvorane katolíckeho kruhu 18. februára usporiadal aj spolok katolíckych tovaryšov; v tomže spolku 11. februára o obrane proti suchote držal prednášku katolícky učiteľ Julius Rovó. Dr. Jozef Vojtovics grécko-katolícky kanonik vymenovaný je za cirkevného škôldozorca na území biskupstva. — Franc Pethe profesor tunajšieho hlavného gymnázia pri telocviku žiakov tak nešťastne padol, že si ruku zlomil. — Na zadanie osvieteného pána biskupa proti alkoholizmu, podžupan stolice nariadil hlavným slúžnym, aby robotníkom mzda vyplácaná bola nie v sobotu večer, lež pred týždňovým trhom. — V minulom týždni následkom nedbanlivosti majiteľov domov, natoľko šmiklavý bol trotoár, že dvaja priemyselníci padli a zlomili si ruky. — Ošipané sú prítomne veľmi lacné, sviňské mäso ale je hrozne drahé pre ktorú úžeru veľmi žaluje sa obecenstvo. Manželka Ignáca Rubín pokutovaná je pre falšovanie mlieka. — Sporiteľňa šárišskej stolice, ku ktorej veľkú dôveru má obecenstvo, vypúšťa 1000 nových účastín po 425 kor. *Szentkereszt:* Obľúbený odpust k úcte sv. Valenta mučedníka odbavovaný bol 14. februára, slávnostnú sv. omšu slúžil Ján Kurimszky farár zo Szinye a kázeň držal Teodor Balás farár o Dobó. Ku sv. sviatostam pristúpilo mnoho národu. — *Finta:* Zriedkavá slávnosť vydržovaná bola v tunajšom pekne ozdobenom kostole 11. februára. Novovysvätený kňaz Julius Bednár slúžil tu prvú sv. omšu; rukovodcom bol mu Valentin Bélafi, vicedekan a farár z Kapi a zaujímavú kázeň držal Pater Julian kvardian zo Sebesa. — *Szinye:* Ján Karabinyos chudobný želierz 5. februára na mesačnom jarmoku kúpil chel dve kravy, vybral sa do Prešova, kde v hlavnej ulici ztratil 608 korún. Chudiak aj 200 korún náležného by dal, keby mu statočný nálezca tieto peňaze vrátil.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Jeho svätosť pápež Pius X. minulého roku z Peterských halierov obrátil asi sedem millionov frankov na všeliaké dobročinné cirkevné cieľe. — Kardinál knieža-primas Klaudius Vaszary v obci Gúta (st. Komárom) postaví dá nový kostol. — Na pomník grófa Ferdinanda Zichyho obetovali: ostrihomský veľký praepošt Franc Blümmelhuber 1000, pápežský komorník Alexander Ernszt 300, ostrihomský kanonik dr. Julius Fehér 200, biskup Medard Kohl, ostrihomski kanonici Ján Hübner a Anton Vencell, stolnobelokradský kanonik Eugen Szubovics a Dezider Kauzli správca vesprímskeho seministu po 100 korún. Ján Vajdovszky kanonik-farár vo Spišských Vlachoch 50 korún, okrem toho je veľký počet tých kňazov, ktorí nižej 50 korún obetovali; doteraz sossbieralo sa na ten cieľ 28.835 korún.

Chýry zo Spiša. Podhradský hasičský spolok 3. februára sriadil s tanečnou zábavou spojené divadelné predstavenie; celá zábava pekne vypadla. — V Kapituli (Szepeshely), kde vždy jeden kanonik býva rychtárom, od nového roku je tiež už policaj. — Vlachská polícia v ostatný jarmok v osobe z Miškovca pochádzajúceho 24 ročného Bélu Tótha, chytila nebezpečného vreckového zlodēja. — V Levoči dňa 17. febr. na ciele alumneuma kat. hl. gymnáziuma bol s tanečnou zábavou spojený koncert. Do spoločnej jedálne chodí teraz 99 žiakov. — V Lubicí mienia založiť roľnícku školu. — V Strážach teraz prvý raz katolik dostal sa do obecného úradu asíce v osobe Jána Jurcsika, ktorý vyvolený je za podrychtára. — V Šavniku nedávno vyvolili obecný výbor a úrad. Všetkých vyvolili z údov kruhu; rychtárom sa stal Ján Jávovrszky. — Tiež v Šavniku školská mládež 18. febr. mala divadelné predstavenie. Dávalo sa «Zlaté srdce» čili «Obeta detinskej lásky». Riaditeľom bol učiteľ Fedor Fressó. V Toporci 4. febr. bola katolícka tanečná zábava, na ktorej súčasťníci sa i nektorí cudzi hostia. Čistý ošoh obnášal 90 korún, čo obrátilo sa na školu. — V Tomášovciach dňa 6. febr. 19 ročná dcéra tamojšieho židovského krčmára Jakuba Reicha strelila najprv na svojho muža Jakuba Schachnera a potom do seba. Obidvaja sú ťažko ranení. Príčina bola manželský nepokoj čili žiarlivosť zo stránky muža. — Lubický lekárnik Ján Neupauer a trstenský lekárnik Jeszenszky, presťahujú sa vzájomne. — V Kéžmarskom katolíckom kruhu 1. febr. bolo divadelné predstavenie, 11. febr. zase tamojšia organizácia Kat. Jednoty zariadila fašiangovú zábavu. — Hundsdorfský statkár Ernest Bethlenfalvy a barón Ladislav Mednyánszky v Strážkach, dostali pravo na pálenie. Prvému 252 a druhému 499 hektolitrov špiritusu dovoleno je páliť. — V Novej Vsi 7. febr. zastrelil sa Ján Hudák, pisár slúžnovského úradu. Bez pevnej viery je veru ťažko snášať neprijemnosti života. — Kéžmarská banka, ktorej i Nižné Smokovce patria, koncom minulého roku mala 1,722,832 korun vkladov, čistý ošoh obnášal vlni 26.198 korún a Kéžmarská sporiteľňa mala zase 3,306.664 korún vkladov a 77.485 korún čistého ošohu; Podolinská sporiteľňa

mala 1,019.050 korún vkladov a 21.459 čistého ošohu. Lubovensko gňazdovská sporiteľňa v Starej Lubovni mala 2,212.692 korún vkladov a 20.198 kor. čistého ošohu; Poprádsko-felkanská sporiteľňa v Popráde mala 2,780.668 kor. vkladov a 45,521 korún čistého ošohu; Uverková banka a ústredná sporiteľňa v Levoči, ktorej prislúchajú Smokovce mala 5,480.771 korún vkladov a 198.000 korún čistého ošohu. Učastinári dostanú po 42 korunách. — V Magure bola dobrá sanica. Od 6. do 10. febr. ale následkom teplého vetru ustavične topil sa sneh, 10. febr. v noci i hodne pršalo, už len na vrchoch bolo vidno snehu, 12. febr. v noci ale zas celá príroda obliekla biele rúcho.

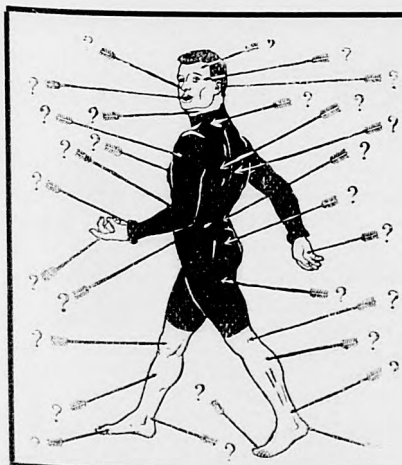
Poďakovanie. Pre mojich milých nešťastných pohorelcov-farníkov v tieto dni od Jozefa Bjelika rychtára obce Trencsépéter dostal som dve koruny. Pre Folvarkých pohorelcov dal mi Roman Hornicsak kovársky majster v Spišskej Belej 5 korún. Pán Boh zaplať! Franc Klein, r. k. farár v Kristályfalu (Szepesmegye).

Pod ľad prišiel rožňavský robotník Samuel Koreň ktorý sa cez ľad rieky Hernád dostať chcel do obce Hernádkercs. Rybári vytiahli ho mŕtveho.

Vyrabovali ho na železnici. Z Košíc oznamujú: Na vlaku, ktorý 11. februára včas ráno z Budapešte prijachal, vyrabovali Izidora Lövyho, kupca z Királyhelmeccu. Ukradli mu cenné papiere a sporiteľnú knižočku asi na 3000 korún.

Ochrana statku. Minister orby k právomocnostam poslal nariadenie, v ktorom prikazuje, aby vysilené a pokaličné kone odstránili sa už od povozu. Nejednen furman veru pohoršlive neludsky zachádza so svojimi vyhľadovanými a pokaličenými koňmi. Taký by nezaslužil iné, ako aby on bol na miesto ubohého koňa zapriahnutý a bičovaný. Trápenie statku zakazuje i 5. prikaz boží.

Zlodejskí železniční hamovníci. Daniel Demjén Ludvig Majzik a Imrich Putnoki železniční hamovníci v Žiline počujú, že z Trenčína pride väčšia zásoba sukna, ushovorili sa, že ho ukradnú. Majzik, ktorý s vlakom prišiel, upovedomil ich o tom, s jeho pomocou otvorili jedon vozeň, vykradli z neho tri vrecá sukna, a skryli to na svojom bývaní. V jednom vreci bol ale

Máte bolesti?

Potrebuje Fe lerov Elsa-Fluid a Fellerove Elsa pilulky, kt rých je jediný dorabateľ EUGEN V. FELLER dvorný le-arník v Štubici Kostolná u. č. 18. (Záhrebská stolica)

I. Fellerov Elsa-Fluid dla našej vlastnej zkušenosti ulavuje bolesti, lieči, občerstvuje svaly a členky posilňuje, slabosť, zapálenie utišuje a zmiernuje. Rýchle a na isto lieči rheumu, lamku, slabosť čuvov (nervov) klania v bokoch, trnania v údoch vytknutie, influenzu, boľenia hlavy, zubov, chrbta a drieku, žabu čili nervové bolesti ochromenia, unavenosť, boľasť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoce. Fellerov Elsa-Fluid nemájúceho páru výsledkom užívajú proti kašľu, zachrýpnutiu, nácthe, boľeniu pís a hrdla, zimničnému stavu a z prievanu alebo z prestádnutia pochádzajúcim neduhom. Opravdivý je len v tenkrát, keď každá sklenička je opatrená «Feller-ovým menom a ochrannou známku. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 speciálnych skleničiek bezplatne po pošte za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 speciálnych 8 korún 60 halierov, a 48 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 speciálnych 16 korún.

II. My žiadame tu na vedomoť priniesť že tisíce ľudí uživa «Fellerove čistiacie Rebarbarove Elsa pi ulky» čo výtečný liek proti žalúdočným nemociam, kŕčom, nechuti k jedlu, páleniu obličiek, tlačeniu žalúdka, dráždeniu k vracaniu, ťazobe, nadutiu, materácii, zatvrdnutiu stolice, rozličným trovitelným znakom, nervozit, zimničným nápodom, následkom tučnosti, boľasť m žľatej žily, hnusobe atď. 6 škatuliek po pošte 4 koruny. — Chránme sa od nápodobní a každý nech adressuje tako: **EUGEN V. FELLER, lekárnik v Štubici, Kostolná ulica 18.** (Záhrebská stolica.)

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím v našom milom «Krestane» uverejniť tieto riadky, ktoré jeden náš veľký gazda do maďarských spiských novin napísal.

I v našej stolici je to prísne nariadenie, že telatá nevoľno skorej zarezat a tak predať, ako keď už majú štyri týždne. To nariadenie malo by za cieľ, aby sa statok rozmnožil, lež to sa tým nariadením nijako nedocieli, iba napomáha náramné dvíhanie sa ceny telaciny. Teraz stojí jedno kilo živej váhy telata 80 hal. Aby ale teľa jedno kilo nabralo, potrebuje denne asi 6 litrov mlieka, čo priemerne po 24 halieroch rátajúc, urobí 1 kor. 44 h. Keď ho teda gazda štyri týždne drží, nemá z toho osohu, len škodu. Celkom mladé teľa váži asi 40 kilov. Za jeden týždeň potrebuje asi 35, za dva 77, za tri 126 a za štyri týždne 182 litrov mlieka, aby denne jedno kilo živej váhy nabralo. Keď gazda teľa v jednom týždňovom veku predá, stojí jeho vydržanie 8 k. 40 h. a cena jeho obnáša 32 kor. vyhrá teda 23 k. 60 h. Keď ho v dvojtýždňovom veku predá, stojí ho 18 k. 48 h., cena jeho obnáša 37 k. 60 h. vyhrá teda 19 k. 20 h. Pri predaji v trojtýždňovom veku stojí ho 30 k. 24 h., cena je 44 kor., vyhrá teda 13 k. 76 h. Pri predaji v štvortýždňovom veku stojí ho 43 k. 68 h., cena jeho obnáša 49 k. 60 h., vyhrá teda 5 kor. 92 halierov.

Zrejme vysvitá teda, že čím dlhšie ho drží, tým menej osohu mu prináša. Predá ho teda tajne, keď má 8–10 dní, ale ponevác sa bojí pokuty, radšej ho na svoju potrebu zareže. Aj na to už prišli, že niektorí gazdovia, teľa zaraz keď na svet prišlo, zabili. Za kožu dostane sa 3 koruny a tak gazda lepšie obstoja, ako keď sa s ním pre dve koruny 92 halierov za štyri týždne trápi. Ztadiť je potom, že to nariadenie zapričiniuje len zdrazenie telaciny, lebo len o polovicu toľko príde k všeobecnému spotrebovaniu, ako keďby toho nariadenia nebolo.

Poznamenávam ešte, že mäso desaťdňového teľaťa nie je škodlivejšie, ako štyritýždňového, však predtým sa len také mäso užívalo a nikto z neho neochorel.

Ohľadom stavania domov zase to píše ten istý: Stavebné nariadenie veľmi ťažké činiť položeniu ľudu, a odoberá mu chuť ku stavaniu domov. Komu osud drevený dom vyznačil za bývanie, tomu by nebolo treba zakázať, aby z dreva staval, však na najviacerých mie-

stach si ľud pre svoju chudobu ani nemôže inšieho stavebného materiálu zadovážiť. Pre to nariadenie medzi našim ľuďom veľmi sa zmáha nespokojnosť. Ľud vidí, že veľkým pánom voľno v Tatrách svoje villy z dreva stavať, aj sám knieža Hohenlohe má len drevené kaštiele, kým ľudu zakázané je z dreva budovať. Mnohí sa preto vrátia do Ameriky, lebo následkom toho nariadenia nemôžu sa doma usadiť. Aj lastovička len dotedy robí si u nás hniezdo, kým jej dovolíme, aby ho zblata spravila, lebo jej to osud tak určil.

Tieto riadky povšimnúť by si mali naše vrchnosti a dľa nich mali by aj jednať.

Dobre by bolo, keď by pôvodca týchto riadkov, hundsдорfský zemepán Bethlenfalvy svoje zaujímavé, poučné a do gazdovského života hlboko siahajúce články vydal i v slovenskej reči.

Franc Klein
 farár richvaldsky.

***

Ruskinovce (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Krestane».

V tejto farnosti dňa 6. februára odbavovala sa zriedkavá slávnosť. V ten deň totiž tamojší farár Pavel Jánics, ktorý narodil sa v roku 1839. v Orzovjanoch, v prítomnosti veriacich a okresného kňazstva, slúžil svoju zlatú sv. omšu. Z príležitosti jeho 50-ročného kňazského jubileuma, kňazi obdarovali ho s pekným kalichom v hodnote 250 korún a veriaci z Ruskinova a Ddvorca s krásnym omšovým ruchom. Slávnostnú kázeň v nemeckej a slovenskej reči držal Ján Wiecha, farár z Majerek.

Zpravodajca.

Odkazy redakcie.

F. K. K. Upotrebujeme dľa možnosti všetko. Srdečné vdaky.

J. J. P. Veľmi pekne ďakujeme. Ku ďalším prácam daj Vám Boh sily!

Z. V. V. Neni všetko zlato čo sa bliští!

Š. H. H. K. Hlavná vec je prítomne rozširovať len v katolíckom duchu písané noviny.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhivatalintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Cieľom ústavu tohoto vytvárajú územníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntových knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pestrá sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapešť, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľ pozbavajú sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popreduku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodovnenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 20. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiskká, nová	kor.	22:95—24:20
» stolnobelohradská, nová	«	22:85—23:50
» peštianska, nová	«	23:20—23:75
« banátska, nová	«	23:20—23:90
Jačmeň nový, prvotriedny	«	18:80—19:20
Raž prvotriedna	«	19:85—20:00
« druhotriedna	«	19:40—19:75
Ovos prvotriedny	«	19:40—19:80
« druhotriedny	«	19:00—19:20
Kukurica	«	16:80—17:10
Konopné sáme	«	29:50—31:00
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	210:00—215:00
« « lucerna	«	110:00—136:00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:00	17:70	15:40	17:00	16:60	16:20	15:80
č.		7	7½	8			
K.		15:20	14:40	9:80			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	15:60—15:80
« hrubé	«	15:70—15:90
Fazula veľká biela	«	26:00—28:00
Fazula strakavá	«	34:00—34:50
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	.....
« « ružové	«	.....
« « žlté	«	.....
Hrach lúpaný	«	29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	30:00—32:00
Šošovica čistá	«	40:00—63:00
Proso	«	18:00—20:20
Rasca (kmin)	«	78:00—78:00
Mak	«	106:00—125:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	150:00—151:00
Slanina mestská 4-kusová	«	128:00—129:00
« « 3-kusová	«	135:00—136:00

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

A vonatok indulása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. november hó 8-tól.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délrelejt				Délután				Délrelejt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
1110	5:45	sz. v.	Balatonszabcs, Tapolca	612	12:20	sz. v.	Arad, Tóvis, M.-Sziget	889	5:10	v. v.	Berlin, Ruttká	323	12:10	sz. v.	Gödöllő
310	5:50	«	Hatvan	1008	12:20	«	Zágráb, Fiume, Eszék	645	5:20	tszsz.	Debrecen, Nagyvárad	1201	12:15	gy. v.	Sarajevó, Szabadka
22	6:20	«	Bicske	314	12:30	«	Hatvan	809	5:30	sz. v.	Hatvan	611	12:30	gy. v.	Bukarest, Arad
802	6:25	gy. v.	Ruttká, Poprád-Felka	10	12:35	«	Szombathely, Wien	1905	5:30	«	Bród, Eszék, Pécs	919	12:45	«	Kunszentmiklós-Tass
8	6:40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	914	12:50	«	Ujvidék, Sarajevó	609	5:45	«	Brassó, Arad	301	12:50	gy. v.	Berlin, Ruttká
1502	6:45	gy. v.	Kassa, Csorba	1504	1:20	gy. v.	Kassa, Poprád-Felka	909	5:45	«	Sofia, Bród, Belgrád	903	1:00	«	Konstantinápoly
1506	6:55	sz. v.	Kassa, Csorba	316	1:35	sz. v.	Gödöllő	19	5:55	«	Torbágy	401	1:05	«	Sátoraljaújhely
1002	7:00	gy. v.	(Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovce)	1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz	818	6:00	«	Pécel	7	1:10	sz. v.	Wien, Sopron
602	7:05	«	Arad, Brassó	604	2:00	«	Arad, Bukarest	17	6:05	«	Komárom	601	1:25	gy. v.	Bukarest, Arad
908	7:10	«	Belgrád, Sofia, Sarajevó	4	2:05	«	Wien, Páris	1707	6:15	«	Stanislaw, M.-Sziget	1	1:30	«	London, Páris, Wien
402	7:20	«	(Stryj, Lemberg, Maramarosziget)	404	2:15	«	S.-aljaújh., Lemberg, Kassa	11	6:25	«	Wien	1901	1:40	«	Eszék, Pécs
1802	7:25	«	Fehring, Graz, Trieszt	916	2:20	sz. v.	Kiskőrös	407	6:30	«	Lemberg, Kassa, M.-Sziget	1301	2:10	«	Graz, Fehring
812	7:30	sz. v.	Gödöllő	318	2:20	«	Hatvan	1007	6:50	«	Fiume	325	2:15	sz. v.	Hatvan
908	7:45	«	Belgrád, Sofia, Vinkovce	320	2:30	«	Pécel	315	6:50	«	Gödöllő	1501	2:30	gy. v.	Lemberg, Kassa
608	8:00	«	Arad, Brassó	26	2:30	«	Bicske	1505	7:00	«	Csorba, Kassa	327	4:20	sz. v.	Pécel
406	8:10	«	Munkács, Lawocne	512	2:40	«	Szolnok	1305	7:10	«	Graz, Fehring	329	5:25	«	Gödöllő
508	8:20	«	Kolozsvár, Brassó	1202	2:45	gy. v.	Szabadka, Sarajevó	509	7:20	«	Brassó, Kolozsvár	15	6:25	«	Győr
1906	8:25	«	Tapolca, Eszék, Bród	1902	2:55	«	Tapolca, Eszék	911	7:25	«	Sarajevó, India	3	6:35	gy. v.	Wien, Graz
306	8:35	«	Ruttká, Berlin	304	3:00	«	Ruttká, Berlin	817	7:30	«	Gödöllő	507	6:40	sz. v.	Brassó, Debrecen
1706	8:55	«	M.-Sziget, Stanislaw	904	3:20	«	Zombor, Belgr., Konstantin.	819	7:40	«	Hatvan	421	6:55	v. v.	Szerenes
2	9:20	gy. v.	Wien, Sopron	1022	3:30	v. v.	Paks	21	7:45	«	Bicske	907	7:20	sz. v.	Sofia, Belgrád, Dália
24	11:55	sz. v.	Bicske	18	4:25	sz. v.	Komárom	1003	8:00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	607	7:25	«	Bukarest, Arad
				822	4:25	«	Gödöllő	1509	8:15	sz. v.	Csorba, Kassa	305	7:35	«	Berlin, Ruttká
				606	5:00	gy. v.	Arad, Tóvis	1021	8:20	v. v.	Paks	25	7:45	«	Bicske
				410	5:10	sz. v.	Miskolc	515	8:35	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár	405	8:00	«	Lavocne, Maramarosziget
				6	5:15	gy. v.	Győr, Sopron, Szombathely	321	8:45	«	Hatvan	1009	8:05	«	Fiume, Bród, Pécs
				824	5:20	sz. v.	Gödöllő	13	9:20	«	Győr	1705	8:20	«	Stanislaw, M.-Sziget
				514 ¹⁾	5:40	«	Nagykátá, Szolnok	807	9:25	«	Berlin, Ruttká	9	8:45	«	Wien, Graz
				308	5:55	«	Ruttká, Berlin	1006 ²⁾	9:35	gy. v.	Fiume, Tapolca	1507	8:50	«	Csorba, Kassa
				1004	6:15	gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Napoly	913	9:55	sz. v.	Szabadka	27	9:00	«	Bicske
				510	6:15	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	5	10:05	gy. v.	(Bruck-K., Szombat-hely, Sopron)	331	9:10	«	Pécel
				326	6:25	«	Pécel	409	10:20	sz. v.	Miskolc	303	9:20	gy. v.	Berlin, Ruttká
				328	6:40	«	Hatvan	28	10:45	«	Bicske	29	9:28	sz. v.	Triest, Szekesfehérvár
				918	6:45	«	Kunszentmiklós-Tass	606	11:25	gy. v.	Arad	1001	9:35	gy. v.	Róma, Fiume, Pécs
				518 ³⁾	6:55	«	Nagykátá, Szolnok					603	9:35	«	Brassó, Arad, Stanislaw
				28	7:00	«	Bicske					915	9:45	sz. v.	Kiskőrös
				1708	7:10	«	M.-Sziget, Stanislaw					403	9:55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget
				16	7:20	«	Győr, Triest					905	10:00	«	Sofia, Sarajevó
				832	7:35	«	Hatvan					1303	10:10	«	Graz, Triest
				1006 ³⁾	7:40	gy. v.	Zágráb, Fiume					333	10:25	sz. v.	Gödöllő
				1508	8:00	sz. v.	Kassa, Csorba					517	10:35	«	Nagykátá
				910	8:00	«	India, Sarajevó					1503	10:50	gy. v.	Csorba, Kassa
				1908	8:25	«	Pécs, Bród					1907	10:55	sz. v.	Vinkovce, Pécs, Tapolca
				834	8:40	«	Gödöllő								
				518 ³⁾	9:05	«	Szolnok								
				1806	9:15	«	Győr, Graz								
				610	9:30	«	Arad, Brassó								
				1510	10:00	«	Kassa, Csorba								
				886	10:05	«	Pécel								
				912	10:10	«	Bród, Belgrád, Sofia								
				1010	10:25	«	Fiume, Napoly								
				406	10:25	«	Kassa, Lemberg								
				12	10:50	«	Szombathely, Wien								
				888	11:10	v. v.	Ruttká, Berlin								
				614	11:25	sz. v.	Arad, Debrecen								
						v. v.	Kassa, Szerenes								

1) Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
 2) Csak február 15-től közlekedik.
 3) Csak szombaton közlekedik.

1) Fiumeről Adony-Pusztaszabolcsig csak február 15-től közlekedik.
 2) Csak hétőn közlekedik.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délrelejt.

511 ¹⁾	4:40	sz. v.	Tápióstyly-Tápiószáp
518	5:00	«	Nagykátá
811	5:50	«	Gödöllő
917	6:17	«	Kunszentmiklós-Tass

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznameniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

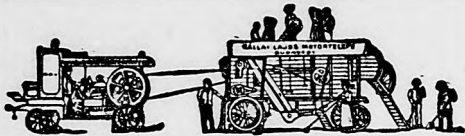
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvrelej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlátený stroj prítomnosti

Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Pri panujúcej veľkej dra-
hote potravných článkov **BRYNZA**
následkom zvláštnej zázivnosti jeho ako nevyhnutne
potrebný článok najobľúbenejší je v každej domácnosti.

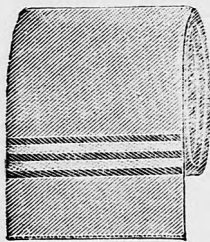
Prvá dielňa liptovskej karpátskej ovčej brynza
Filip Pewny Liptovský Sv. Mikuláš

(založená r. 1873)

Odporúča I. brynza (slabú) ... K 5.50
II " (silnú) ... K 5.—

V diežkach po 5 kilogramoch zaslala sa franko na každú
poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabuľa na
žiadosť franko a zdarma.

Tiger-prikryvadlá ku spaniu.

Dobrej trvacej jakosti No 2051.
Tiger flanelové prikryvadlo:
hrubej kvality, mellirt so štráf-
kovanými borňami, 175 cm. dlhé,
100 cm. široké K 2.20. No 2051 1/2
tože 190 cm. dlhé 124 cm. široké
K 2.60 Číslo 2050 Veľm: lacné
prikryvadlo k spaniu drapp siné
s krajom rozličnej farby, dĺžka
175 cm. šírka 100 cm. K 1.70
Číslo 2050 1/2. Prikryvadlo lepšej
kvality, dĺžka 190 cm. šírka
130 cm. K 2.40. Najväčší výber
v mojom hlavom cenníku. Žiadne

fiziko. — Výmena povolená alebo návrat peňazí. Zasiela s
poštovou dobierkou alebo pri predbežnom doposlaní peňazí
cis. a kráľ. zásielca všestráne známy svetochýrny obvod

HANNS KONRAD
Brüx, číslo 2836. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 obrazmi franko a zdarma.

Lacné

a veľmi vkusné potrebné
články a dary každého druhu
najde každý v mojom 4.00
vyobrazeniami ozdobenom
hlavnom cenníku, ktorý na
žiadosť franko a zdarma
posiela

cis. a kráľ zásielca

HANNS KONRAD

Brüx číslo 2851.

(Čechy).

Najlepší český pramen
k objednaníu.

Lacné perie na posteľ!

1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.; pri-
ma polbiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
páperové 5 K 10 h.; 1 kg
veľmi fajne, ako snáň biele,
drápané 6 K 40 h., 8 K.;
1 kg. papierie, sivé 6 K, 7
K; biele fánové 10 K; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K.
Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného,
modrého, bieleho alebo
žltého nankingu, 1 perina.
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 60 cm široký
naplnený novým, sivým,
veľmi trvácim mäkkým perím
16 K; polpapierie 20 K; pa-
perie 24 K; jednotlivé periny
10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 3 K, 3 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 12 K, 14.70
K, 17.80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70
Spodné periny z pevného
vrážkovaného grádlu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Vývez s postovou
dobierkou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovolené. Za nezopovedné
návrat peňazí obšírny cenník
zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)

Peniaze

uspori každý, kto v čas po-
treby osobných a užitočných
článkov a každého druhu
príležitostných darov, pýta
si môj hlavny cenník s vyše
300 vyobrazeniami, ktorý na
žiadosť posiela sa každému
zdarma a franko

cis. a kráľ. dvorný zásielca

Hanns Konrad

Brüx, číslo 2847. (Čechy)

Lacné česke perie!

5 kilo nové
tmavé drápané
9.60 K, lepšie
12 korún, Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K, 24 K.
Biele ako snáň
mäkké jak pá-
per, drápané 30,
36, 42 K. — **Hotové posteľe.**
Z červeného cínovatu 1 dobre
naplnená perina, alebo 1 zpodná
perina 150 cm. dlhá 118 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
18.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—,
3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dia vôle.
Trojdiľovú srstennú matrac na
jednu posteľ K 27.— lepšej ja-
kovosti K 38. Zasielky vyše
10 korún franko s postovou do-
bierkou. Výmena a navrátenie
dovoluje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 135.
pri Pilsen (Čechy).

ZDARMA

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a síce
barchetu, flanelu, kanafau, sefiru

plátna všetkých šatových látok (štofov) zimných i letných
atď. všetko také barevne najnovšej módy a z dobrego
materiálu, zasiela s postovou dobierkou a nezopovedný
tovar prijme zpiatky česká kresťanská firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystrím n/Metují (Čechy)

Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší
za 18 K. Objednávky od 20 K franco. Vzorky od zbytkov
nezasielam.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posiela 3 veľké alebo 6 stred-
ných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Sporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,

rezervná základina 125000 korún.

vklady 2.660,000 korún. Prijíma

vklady a dáva od nich

4% čistých interessov.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kis-
birtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú
jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od
300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho
ťahách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatiť, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s
dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže
vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť.
Pri parcellovani na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.